

Faglighed og styring – fagprofessionel dømmekraft på socialområdet. En perspektivering

Af Vibeke Normann Andersen, Direktør. Socialt Udviklingscenter SUS

At styrke fagprofessionel dømmekraft i mødet med borgeren her i 2021 kan på den ene side lyde som at træde et skrift tilbage med tanker på Michael Lipskys Street Level Bureaucracy. Men i virkeligheden vidner det måske om, at vi har glemt det klassiske begreb fagprofessionelt skøn, når vi taler om hvilke styrings- og ledelsesmæssige rammer og greb, vi kan bruge til at understøtte udviklingen på det sociale område. Det råder Marie Østergaard Møller, Ann Hermansen og Simon Østergaard Møller bod på i deres bog om Faglighed og styring og vi fik lejlighed til at udfolde drøftelserne på Offentligt Forums webinar den 28. april 2021.

Det gav mig anledning til i min perspektivering af drøftelserne af faglighed, styring og fagprofessionel dømmekraft på socialområdet at pege på fire områder.

For det første er vidensbegrebet og fagprofessionelt skøn forbundet. Men det rejser også spørgsmål om på hvilket (videns-)grundlag det fagprofessionelle skøn udøves. Hvilke vidensformer er tilgængelige og i hvilken form? Vi taler evidens og forskningsbaseret viden, men også erfarings- og praksisbaseret viden – i redskaber, i indsætter, i dokumentationsformer og i det relationelle. Hvad sker der med den viden i mødet med borgeren. Hvilke mulighedsrum er det vi tilbyder de fagprofessionelle? Og hvilke mulighedsrum griber de selv – med hvilke konsekvenser?

For det andet snakker vi om det samme, når vi ser på det statslige niveau, det kommunale ledelsesniveau og det udøvende led – som jo både kan være i offentlig og privat regi (anden aktør). Hvordan kommer vi til at forbinde den fagprofessionelle dømmekraft med de styringsmæssige rammer? Og hvordan kan vi designe styre- og ledelsesformer, der understøtter og tilbyder mulighedsrum til den fagprofessionelle dømmekraft?

For det tredje skal vi have forskellige former for fagprofessionel viden til at spille sammen. Løsningerne på det sociale område fordrer ofte samspil mellem mange forskellige aktører, hvor styrken er i deres forskellige fagligheder. Vi skal blive bedre til at tænke i portfolio og linke vores indsætter, så det bliver tydeligere hvilke type dømmekraft vi sætter i spil hvornår og under hvilke rammebetingelser.

For det fjerde bør vi overveje om vi reelt får spurgt dem det handler om. Fagprofessionel dømmekraft udvikles i mødet med borgerne. Men der er behov for en bedre analyse af det møde. Vi ser alt for ofte, at indsætter ikke rammer, kun virker nogle steder og ikke andre og at det snarere er det relationelle, som har betydning end det er den specifikke indsæt. Kunne vi blive bedre til at finde løsninger på det sociale område, hvis vi systematisk sætter borgernes viden i spil sammen med fagprofessionel viden og forskning på området? (Se et eksempel her https://issuu.com/bikubefonden/docs/ung_mellem_anbringelse_og_eget_hjem?fr=sZmFmYTE3NDQ1Ng)

Hvis vi skal prioritere at fagprofessionel dømmekraft skal fylde mere på socialområdet, hvordan griber vi så de muligheder, der er her og nu – fx et kommunalt valgår, omlægning af tildeling af ressourcer til området og en genåbning efter en pandemi. Giver det os et mulighedsrum for at redefinere og bygge systemer, hvor den fagprofessionelle dømmekraft kan fylde mere – på en konstruktive og værdiskabende måde? Eller fortrænger andre dagsordner den mulighed? Jeg tilbyder her et perspektiv hvor man i det mindste kan gøre sig en betragtning over om det vil være værdiskabende at både frisætte og give mere plads til den fagprofessionelle dømmekraft. Men at såfremt vi går den vej, er der brug for at afprøve forskellige former for fagprofessionel dømmekraft og derved blive klogere på, hvad en sådan dømmekraft består af og bygger på.